

**RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK**

**VIIe KAMER**

**A R R E S T**

**nr. 236.696 van 8 december 2016  
in de zaak A. 217.477/VII-39.531.**

In zake : Toon DENAYER  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Philippe Declercq  
kantoor houdend te 3320 Hoegaarden  
Gemeenteplein 25  
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Jan Bergé  
kantoor houdend te 3000 Leuven  
Naamsestraat 165  
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :

de NV E. DE KOCK  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaten Peter Flamey en Gregory Verhelst  
kantoor houdend te 2018 Antwerpen  
Jan Van Rijswijcklaan 16  
bij wie woonplaats wordt gekozen

---

*I. Voorwerp van het beroep*

1. Het beroep, ingesteld op 5 november 2015, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw van 15 oktober 2015 waarbij de beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant van 19 november 2009, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de NV E. De Kock voor het verder uitbaten en veranderen van een zandgroeve, gelegen aan de Ganzemanstraat

te Neerijse, gedeeltelijk gegrond worden verklaard en de beroepen beslissing wordt gewijzigd.

## *II. Verloop van de rechtspleging*

2. Bij arrest nr. 233.006 van 24 november 2015 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de bestreden beslissing verworpen.

Verzoeker heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. Verzoeker en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 oktober 2016.

Kamervoorzitter Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Philippe Declercq, die verschijnt voor verzoeker, advocaat Kristien Vanderheiden, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Sophie Aerts, die loco advocaten Peter Flamey en Gregory Verhelst verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Ronny Vercruyssen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

### *III. Feiten*

3.1. Voor de uiteenzetting van de feiten die aan de bestreden beslissing ten grondslag liggen, kan in eerste instantie worden verwezen naar de arresten van de Raad van State die in het verleden reeds werden gewezen en die betrekking hebben op dezelfde vergunningsaanvraag. Het betreft de arresten met nummers 221.463 van 22 november 2012, 225.484 van 14 november 2013 en 228.882 van 23 oktober 2014.

3.2. Sedert de vernietiging van de beslissing van 7 mei 2014, bij arrest nummer 231.137 van 7 mei 2015, waarin werd vastgesteld dat de verwerende noch de tussenkomenende partij voortzetting van de procedure hadden gevraagd na het schorsingsarrest van 23 oktober 2014, werden volgende adviezen verstrekt:

- afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (9 juni 2015): gunstig;
- afdeling Gebieden en Projecten van het departement Ruimte Vlaanderen (11 juni 2015): voorwaardelijk gunstig;
- de Openbare Vlaamse afvalstoffenmaatschappij (19 juni 2015): voorwaardelijk gunstig;
- dienst Grondwaterbeheer van de afdeling Operationeel Waterbeheer van de Vlaamse Milieumaatschappij (29 juni 2015): voorwaardelijk gunstig;
- afdeling Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid van het departement Mobiliteit en openbare Werken (subadviezen op 29 juni 2015 en 15 juli 2015);

- afdeling Ecologisch Toezicht van de Vlaamse Milieumaatschappij (2 juli 2015): voorwaardelijk gunstig;
- afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (2 juli 2015 en 29 juli 2015): ongunstig advies.

Nadat de aanvrager nog tweemaal werd gehoord door de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie werd op 4 augustus 2015 door deze instantie een voorwaardelijk gunstig advies verstrekt.

De bestreden beslissing is als volgt gemotiveerd:

“Overwegende dat de uitbating van de zandwinning in drie fasen zal gebeuren; dat in de eerste fase (5-6 jaar) de zuidoostelijke wand van de huidige groeve verder afgegraven wordt in zuidoostelijke richting; dat in een tweede fase (4-5 jaar) de noordoostelijke wand van de nieuwe groeve in noordoostelijke richting verder wordt afgegraven; dat in de derde fase (4-5 jaar) verder in noordelijke richting wordt ontgonnen; dat er op elk ogenblik van de exploitatie op maximum 5 ha activiteiten worden uitgevoerd; dat hiervan 2 ha in exploitatie zal zijn en 3 ha in opvulling; dat de opvulling met niet-verontreinigde gronden in dezelfde fasen zal gebeuren waarbij vooropgesteld wordt dat ten laatste vijf jaar na de laatste uitgravingen het volledige gebied opgevuld zal zijn;

Overwegende dat in het besluit van de deputatie van 19 november 2009 vergunning wordt verleend voor de exploitatie van een zandgroeve op onder meer het perceel, kadastraal bekend onder afdeling 3, sectie B, perceelnummer 192d; dat uit de aanvraag blijkt dat het niet perceelnummer 192d, maar wel perceelnummer 292d betreft; dat het aangewezen is om deze materiële vergissing recht te zetten;

Overwegende dat de afdeklaag afgegraven wordt met een hydraulische kraan; dat deze laag een variërende dikte heeft van 1 tot 4 meter en zal gebruikt worden voor de definitieve afdekking na het heraanvullen; dat de afgraving van het zand gebeurt met een hydraulische graafmachine vanaf de onderkant van het talud, waarbij deze van onder naar boven afgegraven wordt; dat door de eigenschappen van het zand dit geleidelijk naar beneden schuift, waarna het via een wiellader wordt getransporteerd naar een zeefinstallatie die mee opschuift met de ontginning; dat de zeping onder meer de versteningen afscheidt die mogelijk in het zand voorkomen; dat de versteningen ter plaatse worden gebruikt om werfpistes aan te leggen die noodzakelijk zijn bij slecht weer; dat het overschot wordt afgevoerd naar een vergunde breekinstallatie;

Overwegende dat naast de winning van zand een deel van het gezeefde zand wordt gemengd met cement om zandcement te bekomen; dat dit ter plaatse zal gebeuren en dat in functie hiervan een cementsilo met een capaciteit van 77 m<sup>3</sup> voorzien zal worden in het projectgebied; dat de jaarlijkse aanvoer van cement op circa 1.970 m<sup>3</sup> wordt ingeschat;

Overwegende dat de heraanvulling zal gebeuren met niet-verontreinigde natuurlijke grondoverschotten en uitgravingen van bouwwerven en infrastructuurwerken;

Overwegende dat de grondwerken volgende werkzaamheden omvatten; afgraving deklaag (600.000 m<sup>3</sup>), ontginning (2.576.000 m<sup>3</sup>), afvoer zand/zandcement (2.576.272 m<sup>3</sup>), aanvoer grond (2.576.000 m<sup>3</sup>), afdekken met deklaag (600.000 m<sup>3</sup>);

Overwegende dat bij de werkzaamheden voor berging en zandontginning langsheen verschillende woningen aangrenzend tot de zandgroeve mogelijk geluidshinder te verwachten is; dat deze echter sterk afhankelijk is van waar de machines zich bevinden in het projectgebied en hoe afgeschermd deze opgesteld zijn; dat voor de woningen aan de Langestraat de machines voor het opvullen en ontginnen van zand een overschrijding (maximaal 2 dB(A)) van de richtwaarde van 45 dB(A) voor de dagperiode zullen veroorzaken; dat wanneer de werkzaamheden voor het opvullen en ontginnen van zand in de nabijheid van deze woningen gesitueerd zijn, als milderende maatregel een geluidsafschermende buffer wordt voorgesteld; dat er meer specifiek wordt voorgesteld een geluidsbuffer langsheen die projectgrenzen aan te leggen waar aanzienlijke geluidshinder voor de omwonenden wordt verwacht; dat naargelang in welke voortgangsfase de werkzaamheden zich bevinden aan de perceelgrens met de gehinderde woningen een grondbuffer aangelegd zal worden met een hoogte van minstens 4,5 meter; dat om de geluidshinder in voldoende mate te reduceren opdat enerzijds de toepasbare richtwaarde van 45 dB(A) niet overschreden zou worden en er anderzijds geen toename zou zijn van het huidige omgevingsgeluid, de grondbuffer ter plaatse van de werkzaamheden telkens over een lengte van 150 meter moet aangelegd worden; dat de aanleg van een geluidsafschermende buffer aan de zijde van de Langestraat als een bijzondere voorwaarde werd opgelegd in het bestreden besluit;

Overwegende dat in de groeve wordt gewerkt van 7u tot 17u en dit 5 dagen per week gedurende het hele jaar; dat tijdens de weekends niet wordt gewerkt; dat in het bestreden besluit als bijzondere voorwaarde werd opgelegd dat de inrichting alleen op werkdagen mag uitgebaat worden en alleen van 7 tot 17 uur;

Overwegende dat in het MER een prognose werd gemaakt van de trillingsbelasting met en zonder de bijdrage aan vrachtverkeer van de inrichting; dat hieruit blijkt dat het aantal structuren dat als gehinderd wordt beschouwd in 2018 94 zal bedragen in autonome ontwikkeling en dat dit aantal met 34 zal verhogen door de bijdrage van het vrachtverkeer van De Kock; dat de bijkomende gehinderde structuren verspreid liggen over het tracé van de ontsluitingswegen, dat in het MER gesteld wordt dat 73,4% van het aantal gehinderde gebouwen wordt bepaald door de autonome verkeerstoeestand (verkeer zonder transporten van De Kock) en 26,6% door het transport van De Kock; dat de gehinderden voornamelijk door het autonome verkeer worden bepaald;

Overwegende dat ten westen van het aangevraagde te ontginnen gebied een ethyleenleiding van nv Solvay loopt, die Antwerpen met Jemeppe-sur-Sambre verbindt; dat het projectgebied niet doorkruist wordt door deze leiding;

Overwegende dat de opwaaiing van stof veroorzaakt door vrachtwagentransport naargelang de omstandigheden (wegtype, weersomstandigheden...) hinderlijk kan zijn; dat door het nemen van een aantal milderende maatregelen tijdens droge perioden de uitstoot en de impact van voornamelijk opwaaiend stof kan beperkt worden door het verharden van werfwegen, waardoor reiniging mogelijk wordt, reiniging van wegen en werfwegen, natspuiten van wegen en werfwegen bij droog en winderig weer, bevochtigen van grond bij grondwerken, beperken van de snelheid van het werfverkeer en algemeen toepassen van goed vakmanschap; dat dit in het bestreden besluit als bijzondere voorwaarde werd opgelegd;

Overwegende dat in het projectgebied brandstof zal opgeslagen worden in een dubbelwandige tank van 5.000 liter; dat deze zal geplaatst worden in de buurt van de zeefinstallatie, de betoncentrale en de brandstofverdeelinstallatie (verplaatsing per fase); dat om calamiteiten te voorkomen alle machines voorzien zijn van een uitschuifbare lekbak; dat deze bak wordt uitgeschoven wanneer er brandstof wordt bijgevuld zodat eventuele gemorste brandstof in de bak terechtkomt; dat dit als bijzondere voorwaarde werd opgelegd in het bestreden besluit;

Overwegende dat de uitbating voorzien is tot 1 meter boven het natuurlijk grondwaterpeil en dat er geen kunstmatige verlaging van de grondwatertafel voorzien is; dat de dikte van de onverzadigde zone locatiespecifiek en tijdsafhankelijk is; dat het dan ook aangewezen is om in totaal een meetnet van minstens 3 peilbuizen te voorzien die aan de volgende kenmerken voldoen:

- verspreid over het terrein om een correcte stijghoogtekaart te kunnen maken;
  - in de verzadigde zone van het Zand van Brussel;
  - nauwkeurig ingemeten referentiepunten (in meter TAW);
  - minimum maandelijks opmeten van het grondwaterpeil;
  - buiten de eigenlijke ontginningszone en daardoor tijdens de volledige uitbatingsperiode toegankelijk;
  - te allen tijde toegankelijk voor de toezichthouder;
- dat dit als bijzondere voorwaarde wordt opgelegd;

Overwegende dat in een logboek dat steeds ter inzage ligt van de toezichthouder op de inrichting, de maandelijkse peilmetingen moeten worden genoteerd in meter min referentiepunt zowel als de omgezette waarden in meter TAW; dat hierin ook de maximale uitgravingsdiepten per vak van de voorbije maand moeten worden genoteerd; dat dit als bijzondere voorwaarde wordt opgelegd;

Overwegende dat op elk moment de uitgravingsdiepte minimaal 1 meter hoger moet zijn dan de natuurlijke grondwaterstand op die plaats; dat jaarlijks twee stijghoogtekaarten moeten worden gemaakt op basis van de gegevens van de stijghoogtemetingen in de peilbuizen (maximale en minimale grondwaterstanden), in meter TAW; dat jaarlijks op basis van de stijghoogtekaarten de maximale ontgravingsdiepte (in meter TAW) moet worden bepaald, rekening houdend met de voorwaarde dat te allen tijde het natuurlijke grondwaterpeil minimaal 1 meter dieper moet staan dan de ontgravingsdiepte; dat dit als bijzondere voorwaarde wordt opgelegd;

Overwegende dat de gegevens van het logboek en de jaarlijks te maken kaarten jaarlijks gerapporteerd moeten worden aan de afdeling Operationeel Waterbeheer, de afdeling Milieuvergunningen en de afdeling Milieu-inspectie; dat dit als bijzondere voorwaarde wordt opgelegd;

Overwegende dat er een meetnet van 3 peilbuizen werd voorzien; dat er een logboek wordt bijgehouden waarin de maandelijkse peilmetingen en de maximale uitgravingsdiepten per vak van de voorbije maand worden genoteerd;

Overwegende dat het projectgebied op een afstand van circa 400 m van het habitatrictlijngebied 'Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden' is gelegen; dat het vogelrichtlijngebied 'De Dijlevallei' ten oosten op circa 450 m afstand van het projectgebied is gelegen; dat het MER een passende beoordeling bevat waarin gesteld wordt dat er geen significante effecten optreden op de soorten van het habitatrictlijn- en vogelrichtlijngebied als gevolg van het project dat er in het MER toch een aantal milderende maatregelen wordt voorgesteld:

- er wordt een afsluiting rond de groeve geplaatst die de aanwezige fauna uit het projectgebied houdt;

- na het heropvullen van de groeve zal een nestwand behouden blijven ten behoeve van oeverzwaluwen;

- na heraanvulling wordt de natuurlijke bodem heraangebracht om zoveel mogelijk de oorspronkelijke vegetatie terug te verkrijgen en landbouwexploitatie mogelijk te maken;

- heraanplanting van houtkanten;

- naar afwerking toe wordt rekening gehouden met de mogelijke aanwezigheid van de hamster;

dat deze maatregelen in het bestreden besluit als bijzondere voorwaarden werden opgelegd;

Overwegende dat uit de biologische waarderingskaart blijkt dat het projectgebied voornamelijk bestaat uit biologisch minder waardevol gebied; dat het projectgebied wel grenst aan twee kleinere natuurgebieden; dat delen hiervan eigendom zijn van de exploitant en dat een overeenkomst werd gesloten met vzw Natuurpunt die ze beheert als natuurreservaat; dat de voormalige zandgroeve Vranckx (Ganzemanstraat) op die manier niet, zoals eerder gepland, helemaal opgevuld en bebost werd; dat een grote poel behouden werd die momenteel een ideale habitat vormt voor de zeldzame vroedmeesterpad, een habitatrictlijnsoort waarvan de populatie in en rond de groeve de grootste in Vlaanderen is; dat deze groeve volgens vzw Natuurpunt een veel betere habitat vormt voor de pad dan holle wegen en taluds in de omgeving; dat door het niet volledig opvullen van de zandgroeve ook verticale wanden bewaard bleven waar oeverzwaluwen hun nesten maken; dat de groeven in Neerijse de enige plek zijn in het Dijleland waar nog oeverzwaluwkolonies voorkomen; dat in 2000 nog meer dan 700 nestholten werden aangetroffen in de zandgroeven in Neerijse; dat het aantal nestholten de laatste jaren lager ligt (139 in 2009, 176 in 2010, 222 in 2011 en 177 in 2012); dat de nv De Kock als beheersmaatregel jaarlijks het bovenste deel van de wand manueel of machinaal afgraaft ten behoeve van de oeverzwaluwen; dat een rapport van februari 2010 van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen stelt dat de toekomst van de oeverzwaluwen volledig afhankelijk is van de geplande nieuwe

afgravingen in het onderhavige projectgebied; dat bovendien in het bestreden besluit werd opgelegd dat na het heropvullen van de groeve een nestwand moet behouden blijven ten behoeve van de oeverwaluwen;

Overwegende dat het omgevingsgeluid in de woningen rondom de zandgroeve in belangrijke mate wordt bepaald door het verkeerslawaai op de Langestraat, Loonbeekstraat en Dorpstraat; dat het vrachtwagentransport van De Kock een niet verwaarloosbare invloed heeft op het wegverkeerslawaai; dat het vrachtwagentransport voor de aan- en afvoer van zand het omgevingsgeluid ter hoogte van de Loonbeekstraat en de Dorpstraat met 1,5 tot 3 dB(A) zal verhogen; dat zowel de berekende geluidsbelasting (L<sub>Aeq</sub>, dag) voor het wegverkeerslawaai niet gerelateerd aan de werkzaamheden van nv De Kock (67,4 en 68,4 dB(A)) als het vrachtverkeer van nv De Kock (66 en 64,2 dB(A)) hier telkens hoger ligt dan de richtwaarde van 60 dB(A) tijdens de dagperiode uit het 'Ontwerp koninklijk besluit tot de vaststelling van grenswaarden voor lawaai binnenshuis en buitenshuis en van geluidsisolatie-eisen voor woningen' (1991); dat voor de Langestraat de berekende geluidsbelasting (L<sub>Aeq</sub>, dag) ten gevolge van vrachtverkeer gerelateerd aan nv De Kock 68 dB(A) bedraagt; dat ter hoogte van de Langestraat de geluidsbelasting van nv De Kock een dominante invloed zal hebben op het omgevingsgeluid;

Overwegende dat de exploitant op de hoorzitting van de gewestelijke milieuvergunningscommissie van 7 juli 2015 een mobiliteitseffectenrapport (MOBER) aanleverde; dat het MOBER, met datum 7 juli 2015, werd opgesteld door een erkend MER-deskundige in de discipline mens, deeldomein mobiliteit; dat in het MOBER wordt gesteld dat deze een aanvulling op en actualisatie van de mobiliteitseffectbeoordeling betreft, die gebeurd is in de discipline mens - mobiliteit in het MER; dat uit de rechtspraak van de Raad van State blijkt dat dergelijke bijkomende stukken toelaatbaar zijn en dat noch het Milieuvergunningsdecreet, noch het VLAREM zich daar tegen verzetten, ook niet wanneer het gaat om bijkomende informatie na afloop van het openbaar onderzoek; dat er geoordeeld wordt dat deze MOBER geen aanpassing van de milieuvergunningsaanvraag inhoudt en alleen de analyse en de conclusies van het MER dat in openbaar onderzoek is geweest, bevestigt; dat er dan ook geen sprake is van een schending van het openbaar onderzoek;

Overwegende dat in het MOBER wordt gewezen op de vernieuwing van het wegdek van de Langestraat, vanaf de grens met Leefdaal tot aan de aansluiting met de N253, sinds de opmaak van het MER; dat de vernieuwing van de asfaltlaag volgens het MOBER een gunstig effect heeft op de trillingen en het geluid van zwaar wegverkeer;

Overwegende dat in het MOBER eveneens wordt gewezen op de vernieuwing van de N253 in Huldenberg en Bertem; dat meer bepaald het wegdek werd vernieuwd vanaf de kruising met Schonenberg tot aan de kruising met Ormendaal; dat de wegbedekking er verder plaatselijk werd verbreed en waar mogelijk werden voetpaden voorzien; dat het wegdek van de N253 in Overijse werd vernieuwd en de fietspaden, trottoirs, parkeerstroken en aansluitingen van gemeentewegen en privé-inritten heraangelegd werden; dat in het MOBER gesteld wordt dat de verbreding van de wegbedekking de veiligheid bij kruisend verkeer of bij inhaalmanoeuvres van fietsen of bromfietsen ten goede komt; dat door de vernieuwing van de asfaltverharding het wegprofiel

minder tonrond ligt, waardoor de vrachtwagens en bussen minder naar de zijkant overhellen; dat door de nieuwe asfaltlaag het wegdek in betere staat is hetgeen een gunstige invloed heeft op de trillingen en het geluid van het zwaar verkeer; dat de aanleg van voetpaden op een beperkt aantal locaties geen significant positief effect heeft op de veiligheid van de zwakke weggebruiker;

Overwegende dat de gemeente Huldenberg wordt doorkruist door de gewestweg N253 tussen Leuven en Overijse; dat de ontsluiting naar het hoger wegennet gebeurt via deze gewestweg; dat in het MOBER wordt gesteld dat de ontsluiting voor vrachtverkeer van de zandgroeve naar de N253 lokaal alleen via de Kleine Puystraat (onverhard) en de Langestraat gebeurt, waarmee de Ganzemanstraat te allen tijde wordt vermeden;

Overwegende dat in het bestreden besluit als bijzondere voorwaarde werd opgelegd dat de exploitant in overleg met de gemeenten Huldenberg en Bertem een vervoersplan moet opstellen met het oog op een verdere verfijning en optimalisatie van de transportroutes in functie van de herkomst en de bestemming; dat in het subadvies van 29 juni 2015 van de afdeling Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid van het departement Mobiliteit en Openbare Werken wordt verwezen naar het subadvies van deze afdeling van 15 januari 2014 waarin wordt gesteld dat de N253 een secundaire weg type III is, wat deze de belangrijkste weg in Huldenberg maakt, en dus de meest geschikte route vormt; dat het aangewezen is om deze bijzondere voorwaarde te schrappen;

Overwegende dat een eventuele ontsluiting via de Ganzemanstraat sterk negatief is vanuit het oogpunt van geluidshinder; dat de betonplaten wegbedekking ervoor zal zorgen dat zwaar verkeer duidelijke trillingen zal veroorzaken in de huizen van de Ganzemanstraat dat bovendien deze straat is gecategoriseerd als woonerf, wat betekent dat deze straat erkend wordt als woonzone waar opgelet moet worden voor spelende kinderen en er maximum 20 kilometer per uur mag gereden worden; dat fiets- noch voetpaden aanwezig zijn en dat alleen bewoners deze weg gebruiken waardoor deze straat zeer verkeersluw is; dat het gebruiken van de Ganzemanstraat dus niet alleen geluidshinder zal veroorzaken, maar bovendien ook een gevaarlijke situatie zal creëren; dat de bijzondere voorwaarde in het besluit van de deputatie die stelt dat voor inkomend vrachtverkeer dat via de N253 uit de richting van Brussel komt, wordt aanbevolen om gebruik te maken van de Ganzemanstraat, dus niet kan bijgetreden worden en geschrapt moet worden; dat in het subadvies van 29 juni 2015 van de afdeling Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid van het departement Mobiliteit en Openbare Werken wordt verwezen naar het subadvies van deze afdeling van 15 januari 2014 waarin wordt gesteld dat de ontsluiting via de Langestraat te verkiezen is aangezien deze straat gecategoriseerd is als lokale ontsluitingsweg (lokale II), terwijl de Ganzemanstraat slechts een woonstraat is (lokale III);

Overwegende dat de N253 een wegbreedte heeft van 6 tot 7 m en het tracé bochtig verloopt, met steile hellingen; dat in het bijzonder ten westen van de aansluiting met de Langestraat zich een subjectief gevaarlijke S-bocht bevindt vanwege de korte bochten en beperkte zichtbaarheid; dat er, op enkele lokale uitzonderingen na, geen voetgangers- of fietsvoorzieningen aanwezig zijn langs de N253 in de dorpskern van Neerijse waardoor zwakke weggebruikers er zich mengen met het gemotoriseerd verkeer; dat ter hoogte van het kruispunt

Langestraat - N253 de woning op de noordoostelijke hoek het zicht op het verkeer op de N253 komende uit de richting van Leuven bemoeilijkt; dat het hellende terrein en het groenscherm aan de andere kant het zicht bemoeilijken op het verkeer komende uit de richting van Overijse; dat in het MOBER wordt gesteld dat de hinder echter beperkt blijft aangezien de Langestraat aansluit in de buitenbocht van de N253;

Overwegende dat in het MOBER met betrekking tot de verkeersveiligheid wordt geconcludeerd dat hoewel de huidige en feitelijke toestand van de belangrijkste ontsluitingswegen voor de zandgroeve op sommige punten te wensen over laten wat zichtbaarheid betreft, omwille van het bochtige en hellende tracé en omwille van obstakels, en hoewel de subjectieve verkeersonveiligheid voor voetgangers en fietsers er groot is omwille van het feit dat zij zich gemengd met het gemotoriseerd verkeer moeten verplaatsen, heeft dit zich de laatste 7 jaren waarvoor gegevens beschikbaar waren, niet vertaald in objectief waarneembare (letsel)ongevallen met vrachtwagens op een circa 10 km lang segment van de N253; dat in het aanvullend advies van 15 juli 2015 van de afdeling Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid van het departement Mobiliteit en Openbare Werken wordt gesteld dat er tussen 2008 en 2014 1 dodelijk ongeval plaatsvond;

Overwegende dat in het MOBER het huidige mobiliteitsprofiel van de zandgroeve in kaart werd gebracht op basis van het aantal in- en uitrijdende geladen vrachtwagens van april 2014 tot en met maart 2015; dat er gemiddeld 94 vrachtwagenbewegingen per werkdag zijn, of 47 vrachtwagenbewegingen naar de site toe en 47 vrachtwagenbewegingen van de site weg; dat er 4 werkdagen per jaar zijn waarop meer dan 200 vrachtwagenbewegingen hebben plaatsgevonden; dat het 90<sup>ste</sup> percentiel zich op 138 vrachtwagenbewegingen per werkdag bevindt dat er dus slechts 20 dagen per jaar meer dan 138 vrachtwagenbewegingen per werkdag waren; dat voor de gemiddelde aantallen vrachtwagenbewegingen van en naar de zandgroeve het ochtendspitsuur van 7 tot 8 uur maatgevend is; dat tijdens de piekdagen de verkeersstromen zich meer gelijkmatig over de dag verdelen;

Overwegende dat uit de analyse van het MOBER blijkt dat het aandeel van vrachtwagens van en naar de zandgroeve op de N253 beperkt blijft; dat het gemiddelde aandeel vrachtwagens van De Kock tijdens de openingsuren 12,5% bedraagt; dat de overige 87,5% vrachtwagens op de N253 niet gerelateerd zijn aan de zandgroeve; dat in de Langestraat het aandeel vrachtwagens van De Kock in de totale vrachtverkeersstromen 58% bedraagt;

Overwegende dat in het MOBER de wijziging van de verkeersintensiteit werd beoordeeld; dat er in het MOBER wordt geconcludeerd dat de vrachtwagenbewegingen ten gevolge van de exploitatie van de zandgroeve geen significante negatieve invloed uitoefenen op de verzadigingsgraad en dus op de doorstroming en de verkeersafwikkeling op de N253 en op de Langestraat;

Overwegende dat, met betrekking tot de wijziging van de verkeersveiligheid, in het MOBER gesteld wordt dat er op het kruispunt Langestraat - N253 een relatieve toename is van 5,25% van het aantal potentiële conflictsituaties ten opzichte van de referentietoestand; dat deze toename in het MOBER als niet significant wordt geclassificeerd en er dus gesteld wordt dat de exploitatie van de zandgroeve geen significante wijzigingen in de

verkeersveiligheid met zich mee brengt; dat er in het MOBER wordt opgemerkt dat de huidige en feitelijke toestand van de ontsluitingswegen niet ideaal is wat betreft verkeersveilige inrichting; dat de beoordeling van de effecten van de exploitatie van de zandgroeve gebeurt ten opzichte van deze niet ideale, feitelijke toestand;

Overwegende dat de wijziging van de verkeersleefbaarheid als niet significant wordt beoordeeld in het MOBER; dat in het MOBER wordt opgemerkt dat dit niet betekent dat de feitelijke verkeersleefbaarheid op de ontsluitingswegen ideaal is;

Overwegende dat in het MOBER gesteld wordt dat er geen significante wijzigingen van de doorstroming van het openbaar vervoer ten gevolge van de exploitatie van De Kock te verwachten vallen;

Overwegende dat in de voorgaande ministeriële besluiten als bijzondere voorwaarde werd opgelegd dat maximaal 132.000 m<sup>3</sup> zand per jaar mocht ontgonnen worden; dat door het opleggen van deze bovengrens als bijzondere voorwaarde de impact van het vrachtverkeer maximaal gespreid werd over de beoogde vergunningstermijn; dat het aangewezen is om deze beperking opnieuw als bijzondere voorwaarde op te leggen; dat in het MOBER wordt gesteld dat de zandgroeve momenteel op 60% van de opgelegde capaciteit van 132.000 m<sup>3</sup>/jaar werkt; dat om de mobiliteitseffecten van een exploitatie van 100% van deze maximaal toelaatbare capaciteit te ramen, een sensitiviteitstoets werd uitgevoerd in het MOBER; dat hiervoor het aantal vrachtwagenbewegingen van De Kock met 67% werd vermeerderd om vervolgens de mobiliteitseffecten opnieuw te berekenen; dat in het MOBER geconcludeerd wordt dat er ook bij de maximaal toegelaten exploitatie geen matige, laat staan aanzienlijke negatieve effecten zijn ten gevolge van de exploitatie van de zandgroeve;

Overwegende dat uit de sensitiviteitstoets uit het MOBER blijkt dat een mogelijke structurele herinrichting van de N253 alleen positieve effecten zal hebben voor de directe omgeving en omwonenden en dat de hinder ten gevolge van de exploitatie van de zandgroeve zou verminderen; dat deze inrichtingswerken volgens het departement Mobiliteit en Openbare Werken zeker niet voor 2018 gerealiseerd zullen worden;

Overwegende dat de verkeersbewegingen die zullen voortvloeien uit de exploitatie van de zandgroeve, geen ontoelaatbare belasting van de omgeving zullen vormen en de verkeershinder tot een aanvaardbaar niveau beperkt wordt;

Overwegende dat het projectgebied, overeenkomstig de bestemmingsvoorschriften van het bij KB van 7 april 1977 vastgestelde gewestplan 'Leuven', gelegen is in ontginningsgebied met nabestemmingen landschappelijk waardevol agrarisch gebied en woonuitbreidingsgebied; dat het projectgebied niet gelegen is binnen een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling;

Overwegende dat het projectgebied tot het Brabants lemig heuveldistrict behoort; dat dit gebied uit zacht golvende plateaus bestaat die deel uitmaken van het Brabants massief, met een sterk golvend karakter langsheen de grote valleien die door rivieren zijn ingesneden; dat de Dijle, de Laan en de IJse het landschappelijk uitzicht van Huldenberg bepalen; dat ten westen van de Dijle

zich het Brabants plateau bevindt dat door de IJse en de Laan in drie subplateaus wordt versneden; dat hierdoor een gevarieerd landschap ontstaat met open plateauhoogtes, steile valleihellingen en smalle rivierdalen; dat akkerbouw en loofbossen het voornaamste landgebruik vormen, met daarnaast nog een belangrijk gedeelte tuinbouw;

Overwegende dat het projectgebied zich volledig in het traditionele landschap 'Land van Bertem - Kortenberg' bevindt; dat het projectgebied volledig gelegen is op het plateau van Duisburg (ten westen van de IJse); dat dit plateau wordt gekenmerkt door een open landschap en weinig doorsneden wordt door wegen; dat, op basis van de landschapsatlas, volgende waardevolle landschapselementen kunnen teruggevonden worden:

- lijnrelicten: de IJse, Tracé buurtspoorweg Tervuren - Sint Joris Weert;
- relictzones: Plateau van Duisburg, Vallei van Laan, interfluvium van Laan en IJse, IJse en de Dijle stroomopwaarts Leuven;
- ankerplaats: Plateau van Duisburg;

dat alleen de ankerplaats Plateau van Duisburg zich ook binnen het projectgebied bevindt; dat binnen het projectgebied (of in het gezichtsveld daarvan) geen beschermd erfgoed voorkomt; dat er zich evenmin gekende archeologische vindplaatsen bevinden; dat de voornaamste perceptieve kenmerken binnen het projectgebied waar de uitbreiding van ontginning voorzien wordt, gevormd worden door de buurtweg, kleine hoogstamboomgaarden, een beperkt aantal percelen met aanplanten van canadapopulier en enkele groenschermen;

Overwegende dat de belangrijkste verkeersweg in de gemeente de weg Leuven - Overijse (N253) betreft, die door de dorpskernen van Neerijse, Loonbeek en Huldenberg slingert; dat het projectgebied van noord naar zuid begrensd wordt door wegen met bebouwing;

Overwegende dat binnen het projectgebied één buurtweg, kleine hoogstamboomgaarden en een beperkt aantal percelen met aanplanten van canadapopulier vrijwel de enige natuurelementen vormen; dat er tevens in zeer beperkte mate een recreatief gebruik van het gebied is door onder meer fietsers en wandelaars door de aanwezige buurtwegen; dat het projectgebied veel hoger gelegen is dan het maanvormig landelijk woongebied gelegen aan de zuidkant; dat aangezien de ontzanding geschiedt vanaf de bodem van de oude bestaande groeve en vanaf dit niveau voortschrijdt over de exploitatiezone, er steeds een brede en hoge berm ligt tussen de eigenlijke exploitatieactiviteiten en de omliggende percelen; dat de exploitatieactiviteiten die zich in de ontzandingsput bevinden, met andere woorden steeds aan het zicht onttrokken zijn;

Overwegende dat het gebied al sinds de goedkeuring van het gewestplan Leuven in 1977 als een essentiële reserve wordt beschouwd voor de toekomstige bevoorrading van Brusseliaanzanden binnen de delfstoffenplanning; dat de locatie met zijn circa 2.600.000 m<sup>3</sup> ongeveer 45% van de zandreserve binnen Vlaams-Brabant vertegenwoordigt; dat het ontginningsgebied specifiek voor Brusseliaanzanden de belangrijkste reserve is in Vlaams-Brabant; dat de reserves in ontginningsgebieden langs de Wolfshaegenstraat te Huldenberg inmiddels zijn uitgeput; dat de ontgonnen Brusseliaanzanden kunnen opgewaardeerd worden middels zeef- en

zandmenginstallaties teneinde ze voor de meest hoogwaardige toepassingen in te zetten: dat het dikke pakketten betreft die tot circa 25 m diep in den droge kunnen worden ontgonnen; dat hierdoor een optimale ontginning mogelijk is die met een minimaal oppervlaktebeslag een groot ontgonnen volume creëert;

Overwegende dat De Kock een familiebedrijf is met een 90-tal werknemers dat sinds zijn oprichting begin de jaren '60 actief is als zandontginningsbedrijf in de regio Huldenberg-Overijse; dat het bedrijf eveneens functioneert als aannemingsbedrijf in grondwerken en wegeniswerken, waardoor de zandontginning een belangrijke hoeksteen vormt voor het bedrijf; dat het voorgestelde project tot doel heeft om de bestaande vraag naar bouwzand te onderhouden en noodzakelijk is voor de continuering van de bestaande werking van het bedrijf;

Overwegende dat het project een zone-eigen ontwikkeling van het gebied betreft, conform de gewestplanvoorschriften; dat het gebruik van het projectterrein voor ontginningsdoeleinden aanvaardbaar is in het licht van de overige functies in de onmiddellijke en ruimere omgeving; dat het huidige gebruik van de site akkerland, weideland en groeve betreft; dat gedurende de periode van de ontginning deze bodembestemming zal wijzigen; dat de bodem die op de opgevlude groeve wordt aangebracht uitsluitend bestaat uit afgegraven bodems afkomstig uit het projectgebied (bovenste 1,5 tot 2,0 meter); dat de fasegewijze voortschrijdende afgraving van de kwartaire deklaag onmiddellijk wordt gevolgd door laagsgewijze terugplaatsing van de deklaag op een voorafgaandelijk heropgevlude ontginningsfase; dat tussentijdse stockage, met structuurverlies tot gevolg, vermeden wordt; dat de volledige site terug voor landbouw zal kunnen gebruikt worden na de ontginning; dat er op lange termijn dus geen permanent effect voor het bodemgebruik op de site en haar onmiddellijke omgeving is;

Overwegende dat het projectgebied op de rand ligt van het Plateau van Duisburg; dat het open karakter van het landschap en de vergezichten die als beleidswenselijkheden voor het plateau als geheel voorop gezet zijn door het project als dusdanig weinig beïnvloed worden; dat de exploitant op 4 maart 2010 een vergunning verkreeg voor de voorgestelde compenserende bebossing, ingevolge de voor de uitvoering van de ontginning noodzakelijke ontbossing; dat na de exploitatie de heraanleg van vegetatie in het kader van de noodzakelijke boscompensatie leidt tot herstel van landschapsstructuren; dat met het verdwijnen van de opgaande groenelementen, die momenteel nog in beperkte mate een verbindingsfunctie voor fauna en flora kunnen vervullen, de versnipperingsgraad voor de bredere omgeving van het projectgebied verder toeneemt dat de oorspronkelijke toestand na afloop van het project echter hersteld wordt en het barrière-effect dus niet permanent is;

Overwegende dat er in het projectgebied een buurtweg loopt die over een lengte van 100 m het karakter van een holle weg heeft; dat het project infrastructureel gezien slechts als gevolg heeft dat het gebruik van de buurtweg vanuit het dorp van Neerijse naar het Kerkeveld terugloopt, zonder dat de buurtweg echter de iure wordt gesupprimeerd; dat tijdens de exploitatiefase erover gewaakt wordt dat het tracé tijdelijk en gefaseerd wordt herlegd zodanig dat de doorgang (Ganzemanstraat / Langestraat) wordt gevrijwaard en er geen mobiliteitstechnische problemen worden gegenereerd; dat na beëindiging van

de exploitatie de herwaardering van deze weg tussen het dorpscentrum en de Ganzemanstraat een waardevolle bijdrage kan vormen voor het netwerk van trage wegen in de gemeente;

Overwegende dat de voormelde tijdelijke terugval van het gebruik van de buurtweg niet noopt tot het doorlopen van de administratieve procedures als beschreven in de Buurtwegenwet; dat overigens noch uit het Milieuvergunningsdecreet en titel I van het VLAREM, noch uit de Buurtwegenwet een chronologie of enige andere prioriteitenvolgorde tussen de milieuvergunning en de in de Buurtwegenwet omschreven regelingen blijkt; dat bij gebrek aan regelgeving ter zake volgens de Raad van State moet teruggevallen worden op het algemene beginsel dat, wanneer twee regelgevingen samen toegepast moeten worden, de overheid die belast is met de toepassing van de ene regeling (bijvoorbeeld bij vergunningverlening), geen rekening moet houden met de andere regeling (Raad van State 6 april 2011, nr. 212.497, Huppert & Fils);

Overwegende dat volgende milderende maatregelen in het bestreden besluit worden opgelegd om de impact op het landschap en de beleving ervan te beperken:

- herstel van de buurtweg;
- aanbrengen van groenschermen/groene bufferstrook rondom de groeve om de visuele verstoring te beperken;
- heraanplantingen in het kader van de boscompensatieplicht;

Overwegende dat de exploitatie plaatsvindt binnen in de groeve, waarbij onder maaiveldniveau wordt gewerkt, hetgeen inzake visualiteit, trillingen en geluid een zeer belangrijke buffer betekent; dat ter afscherming van de ontginningsput ten opzichte van de woningen tevens zal worden voorzien in een berm en een groenscherm; dat uit bovenstaande argumentatie blijkt dat de hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door de aangevraagde inrichting, mits naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat door de fasering van de ontginning wordt vermeden dat er één grote put van circa 20 hectare wordt gecreëerd; dat de oorspronkelijke teellaag na de heraanvulling terug wordt aangebracht en het oorspronkelijke maaiveldpeil hersteld wordt; dat het terugplaatsen van de teelaarde volgens een rotatiesysteem gebeurt; dat de te verwijderen teellaag wordt gebruikt om een voorafgaande fase af te dekken zodat er geen teelaarde tijdelijk gestockeerd moet worden; dat door het afdekken van de opgevulde zone met de oorspronkelijk deklaag en teelaarde de intrinsieke landbouwgeschiktheid benaderd wordt;

Overwegende dat het open karakter van het landschap en de vergezichten door de exploitatie weinig beïnvloed worden; dat er geen betekenisvolle visuele impact verwacht wordt naar de ruimere omgeving ten gevolge van het project; dat de eigenlijke werken ter hoogte van het projectgebied slechts beperkt waarneembaar zullen zijn; dat de ontginning en opvulling van de groeve immers gebeuren vanop diepte in de bestaande put; dat alleen de ingrepen ter voorbereiding en ter afwerking van de ontginning zichtbaar zullen zijn in de ruimere omgeving van het projectgebied; dat er tijdens de exploitatie wel een

visuele hinder is voor de directe omgeving door het verdwijnen van groene landschapselementen, specifiek ter hoogte van het projectgebied; dat na de exploitatie de heraanleg van vegetatie in het kader van de noodzakelijke boscompensatie zal leiden tot het herstel van landschapsstructuren; dat het aanbrengen van groenschermen of een groene bufferstrook rondom de groeve sterk mitigerend werkt; dat na de exploitatie de herwaardering van de buurtweg en de heraanplantingen in het kader van de boscompensatieplicht zullen bijdragen tot het herstel van de visuele beleving;

Overwegende dat binnen het projectgebied (of in het gezichtsveld daarvan) geen beschermd erfgoed voorkomt; dat er zich evenmin gekende archeologische vindplaatsen bevinden; dat de cultuurhistorische waarde van de buurtweg een tijdlang de facto verloren gaat (zonder dat sprake is van een afschaffing van de buurtweg), evenals de landschapselementen ter hoogte van het projectgebied die bijdragen tot de perceptieve beleving; dat de buurtweg slechts over een lengte van 100 m het karakter van een holle weg heeft; dat de overige 500 m op maaiveldniveau liggen, waardoor de geomorfologische waarde van de weg beperkt is; dat de tijdelijke reductie van landschappelijke elementen moet worden afgezet tegen alternatieve scenario's waarbij nieuwe ontginningsgebieden worden aangesneden; dat het ontginningsgebied Kerkeveld daarenboven nog de enige noemenswaardige reserve is in Vlaams-Brabant voor Brusseliaanzanden; dat de exploitatie bovendien op gefaseerde wijze verloopt, met name in drie fasen die telkens een vijftal jaren in beslag nemen, waarbij de effectieve ontginning onmiddellijk gevolgd wordt door het herstel van de natuurlijke structuur; dat mitigerende maatregelen onder de vorm van een herwaardering van de buurtweg na de exploitatie alsook landschapsherstel door de naleving van de opvul- en aanplantverplichting blijvende schade door de uitoefening van de planologische functie 'ontginningsgebied' verhinderen;

Overwegende dat voor de reliëfwijziging op 15 september 2011 een stedenbouwkundige vergunning werd verleend door de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant; dat er zich tijdens de ontginning belangrijke reliëfwijzigingen zullen voordoen ter hoogte van het projectgebied; dat de voortschrijdende afgraving van de kwartaire deklaag evenwel onmiddellijk wordt gevolgd door een laagsgewijze terugplaatsing van de deklaag op een voorafgaandelijk heropgevulde ontginningsfase; dat tussentijdse stockage, met structuurverlies tot gevolg, vermeden wordt; dat de deklaag niet meer wordt bereiden met zware machines wanneer deze teruggeplaatst is; dat na de heropvulling van de zandwinningsput het reliëf in zijn oorspronkelijke staat wordt hersteld; dat de uiterlijke geomorfologische vorm van de helling aldus op termijn gevrijwaard wordt; dat er wat de diepere ondergrond betreft een lokaal verlies van de geologische structuur is, maar dat dit inherent is aan de tenuitvoerlegging van de gewestplanbestemming;

Overwegende dat het gebied in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (RSV) werd aangegeven als actieve ontginning en reserve voor zand- en grindvoorraad, meer bepaald Tertiair zand in Vlaams-Brabant; dat het RSV overweegt dat de zones voor ontginning ruimtelijk beperkt zijn omwille van de gebonden geologische en hydrogeologische voorwaarden, en dat haalbare, alternatieve scenario's voor grondstoffenbehoefte moeten worden overwogen;

dat het ruimtelijk structuurplan Vlaams-Brabant aangeeft dat een belangrijke concentratie van tertiaire zanden voorkomt ter hoogte van Leuven en omgeving; dat het provinciaal ruimtelijk structuurplan aangeeft dat de ontginningsactiviteit tijdelijk is, zodat er zich bij de nabestemming mogelijkheden voordoen voor recreatie, natuur- en landschapsontwikkeling; dat een verdere uitbating en uitbreiding van de bestaande groeve kadert in het blijvend voorzien in de behoefte van zand voor de bouwsector aangezien de zandreserves van de bestaande ontginning volledig zijn uitgeput en de vraag naar zand van een goede bouwtechnische kwaliteit blijft; dat een alternatief voor zand als bulkgrondstof in de bouwsector niet voorhanden is en evenmin wordt verwacht binnen een redelijke termijn;

Overwegende dat een van de basisdoelstellingen van het Oppervlakedelfstoffendecreet het zuinig ruimtegebruik is, waarmee bedoeld wordt dat ontginningsgebieden optimaal benut moeten worden en dat ontginning binnen bestaande ontginningsgebieden mogelijk moet zijn om aldus te voorkomen dat andere en nieuwe gebieden worden aangesneden; dat een verderzetting van de ontginning tevens het voordeel heeft dat de uitgraving van het zand vanuit de bestaande groeve kan gebeuren, zodat het geluid van de activiteiten al gebufferd wordt voor de omwonenden; dat een nieuwe ontginning immers vanop maaiveldniveau moet starten met als gevolg meer potentiële overlast voor de omwonenden;

Overwegende dat haast de ontginning ook de verwerking (aanmaak zandcement) en opslag (cementsilo) wordt voorzien; dat de gewestplanbestemming niets zegt over de verwerking van grondstoffen in ontginningsgebied; dat de verwerking beperkt in omvang is, de creatie van een verdere industrieontwikkeling niet in de hand werkt en de leefbaarheid in de omgeving niet in het gedrang brengt; dat het aanmaken en opslaan van zandcement op de locatie planologisch aanvaardbare nevenactiviteiten zijn;

Overwegende dat er geoordeeld kan worden dat de aanvraag inpasbaar is in een goede ruimtelijke ordening, inzonderheid overwegende dat de aanvraag die in overeenstemming is met de planologische voorschriften, op gefaseerde wijze verloopt, volgens het MER geen aanleiding geeft tot significante mobiliteitseffecten, geen aanleiding geeft tot sterke visuele hinder vanuit de omgeving gelet op de ligging op een plateau en er gewerkt wordt onder het maaiveld, belangrijke positieve economische en sociale economische gevolgen sorteert, niet leidt tot een eigenlijke afschaffing van de buurtweg, na afloop van de exploitatie zal leiden tot een herstel van de landbouwfunctie, geen noemenswaardige cultuurhistorische effecten sorteert en vermijdt dat nieuwe exploitaties moeten worden gestart vanaf het maaiveld;

Overwegende dat de hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door de aangevraagde inrichting, mits naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat de beroepen deels gegrond te verklaren en het bestreden besluit te wijzigen”.

#### *IV. Vraag tot vernietiging bij verkorte procedure*

##### *Standpunten van de partijen*

4. De vraag van verzoeker, die een inleidende akte van 77 pagina's heeft ingediend, om de zaak te behandelen in "korte debatten" met toepassing van artikel 93 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, is zonder voorwerp.

#### *V. Ontvankelijkheid van het beroep*

##### *Standpunt van de tussenkomende partij*

5. De tussenkomende partij werpt als exceptie op dat verzoeker niet op het aangegeven adres maar enkel in Leuven kantoor zou houden. Het adres in Neerijse waarop verzoeker zich beroept zou de woonplaats van zijn ouders betreffen. De tussenkomende partij stelt dat het huidige beroep onontvankelijk is bij gebrek aan belang, tenzij verzoeker zou bewijzen op het aangegeven adres te wonen.

##### *Beoordeling*

6. Uit het bewijs van woonst dat verzoeker voorlegt blijkt dat hij sinds 2 juli 1985 is ingeschreven op het aangeduide adres in Neerijse. De exceptie is niet gegrond.

## *VI. Onderzoek van het eerste middel*

### *Standpunten van de partijen*

7. In een eerste middel voert verzoeker de schending aan van het gezag van gewijsde van de voorgaande arresten, van artikel 17, eerste lid, van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (hierna: milieuvergunningsdecreet), van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: motiveringswet) en van het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel, doordat de bestreden beslissing de milieuvergunning verleent terwijl de verkeerssituatie in de buurt minstens tot 2018 problematisch is. Bovendien wordt in de bestreden beslissing besloten dat de verkeershinder tot een aanvaardbaar niveau beperkt blijft terwijl uit de cijfers van het dossier het tegendeel blijkt, en wordt in de bestreden beslissing verwezen naar ongunstige adviezen zonder te motiveren waarom deze adviezen niet dienen te worden gevolgd. De huidige verkeerssituatie is volgens verzoeker van die aard dat de ontsluiting van het vergunde ontginningsproject dient te verlopen langs lokale wegen, die in een onveilige, ontoereikende en niet-aangepaste toestand verkeren om het aanzienlijke vrachtverkeer dat met de exploitatie gepaard gaat op een verantwoorde manier te kunnen verwerken. Volgens hem weerlegt het in de bestreden beslissing aangehaalde mobiliteitseffectenrapport (hierna: MOBER) de onveilige situatie niet, wel integendeel.

Voorts wijst verzoeker erop dat het MOBER, waar de bestreden beslissing in essentiële mate naar verwijst en uit citeert, grotendeels de motivering van de bestreden beslissing vormt en dat de enige eigen inbreng van de verwerende partij bestaat uit de opmerkingen dat de verkeersbewegingen die zullen voortvloeien uit de exploitatie geen ontoelaatbare belasting zullen vormen voor de omgeving en dat de verkeershinder tot een aanvaardbaar niveau zal worden beperkt. Verzoeker noemt dit een loutere stijlformule die geenszins verwoordt waarom de verwerende partij van mening is dat de verkeershinder tot een

aanvaardbaar niveau wordt beperkt. Verzoeker is het overigens niet eens met de stellingen uit het MOBER, dat volgens hem eenzijdig is. Uit dit rapport blijkt volgens verzoeker dat ook zonder de bijkomende verkeersbelasting ingevolge het exploitatiegerelateerde vrachtverkeer de verkeersbelasting reeds problematisch is, wat ook blijkt uit de reeds gewezen arresten. De vraag is volgens hem dan ook of de reeds bestaande verkeerstoestand al niet dermate belastend is dat elke verdere belasting dient te worden vermeden. Te dezen is er sprake van een significante toename van het aantal vrachtwagenbewegingen. De bestreden beslissing is dan ook onbegrijpelijk en hallucinant, zeker in het licht van de overwegingen van het arrest nr. 193.275 van 14 mei 2009. De cijfers dienen dan ook nog eens rekening te houden met het feit dat de exploitatie vandaag aan 60% van de toegelaten capaciteit ontgint. Luidens de exploitant zouden het aantal vrachtwagenbewegingen bij volledige capaciteit met 67% dienen te worden verhoogd. Uit de berekeningen van verzoeker blijkt dat de huidige exploitatie zelfs wordt overschat en er slechts sprake is van een exploitatie van 14,2%. Verzoeker besluit dat de motivering in de bestreden beslissing inzake mobiliteit onjuist, gebrekkig en bijgevolg niet afdoende is.

Verzoeker bekritiseert ook dat bij de beoordeling van het beroep na vernietiging, geen extrapolatie werd gemaakt, rekening houdend met de ontginningsbeperking tot 132.000 m<sup>3</sup> en de invloed hiervan op het verkeer. Bij een volledige ontginning van 132.000 m<sup>3</sup> dient het aantal vrachtwagenbewegingen met zeven te worden vermenigvuldigd. Ook op dit punt faalt de motivering aangaande de mobiliteit. In vergelijking met de eerdere arresten, verschillen de door de exploitant aangeleverde cijfers van de vrachtwagenbewegingen, die vervolgens klakkeloos worden overgenomen door de verwerende partij in haar beslissingen.

Ten slotte merkt verzoeker op dat de verwerende partij een aantal ongunstige adviezen heeft genegeerd. Met name wijst hij op de adviezen van de afdeling Milieuvergunningen en Ruimte Vlaanderen. Zij worden wel vermeld, maar er wordt niet inhoudelijk op ingegaan in de motivering van de bestreden beslissing. Gelet op de voorgeschiedenis in het dossier rust er volgens verzoeker

een verpletterende motiveringsplicht op de verwerende partij. De loutere verwijzing naar een ongunstig advies is te dezen niet afdoende, temeer daar uit de ingediende bezwaren blijkt dat de vergunning van de betrokken inrichting bijzonder problematisch is en dat de hinder niet binnen de perken blijft door het louter opleggen van bijzondere vergunningsvoorwaarden. De negatieve adviezen wijzen alle op de problematische verkeerssituatie tot 2018, en dit wordt in de bestreden beslissing niet weerlegd.

8. In de memorie van antwoord stelt de verwerende partij dat het middel niet toelicht op welke wijze artikel 17, eerste lid, van het milieuvergunningsdecreet wordt geschonden en dat het dan ook, wat deze schending betreft, als onontvankelijk moet beschouwd worden.

Met betrekking tot de eerder gewezen arresten, nrs. 221.463 en 228.882, wijst de verwerende partij erop dat de gebreken die hierin werden vastgesteld, kunnen worden hersteld door een nieuwe beslissing grondiger te motiveren. Te dezen werd er volgens haar niet alleen grondiger gemotiveerd, maar leverde de vergunningsaanvrager ook recente mobiliteitsrapporten aan, die in combinatie met de gunstige adviezen in redelijkheid tot het verlenen van de milieuvergunning konden doen besluiten. De interpretatie van verzoeker dat er werd beslist dat tot 2018 geen milieuvergunning mocht worden verleend, is volgens de verwerende partij fout aangezien de Raad van State niet in de plaats van de vergunningverlenende overheid treedt.

Met verwijzing naar arrest nr. 221.463 stelt de verwerende partij dat te dezen wel de nodige afwegingen inzake de eventueel te ondervinden verkeershinder werden gemaakt, waarna zij van oordeel was dat de verkeershinder niet in negatieve zin wordt beïnvloed door de afgifte van de vergunning en dat de bestaande hinder geen voldoende reden is om de vergunning te weigeren.

Met betrekking tot de schending van het gezag van gewijsde van de voorgaande arresten wijst de verwerende partij erop dat de vastgestelde

onwettigheden haar niet verhinderen de procedure te hernemen en een nieuw oordeel te vellen. De arresten waarnaar wordt verwezen verbieden haar niet om een vergunning te verlenen voor de gevraagde exploitatie tot na de uitvoering van de aanpassingswerken aan de N253. De bestreden beslissing werd genomen met respect voor deze arresten, na afweging van alle in het dossier aanwezige elementen. Te dezen bestaat er geen wanverhouding tussen de gegeven motieven en de genomen beslissing.

Wat de aanvaardbaarheid van de verkeerhinder ten gevolge van de exploitatie betreft, baseerde de verwerende partij zich op de mobiliteitsbeoordeling in het milieueffectrapport (hierna: MER), de verscheidene adviezen en het door de tussenkomende partij bijgebrachte MOBER. Zij stelt geen reden te hebben om aan te nemen dat dit MOBER foutieve gegevens zou bevatten. Uit de objectieve gegevens die worden vermeld in de overwegingen in de bestreden beslissing kan volgens haar niet worden afgeleid dat de bestaande toestand reeds een ontoelaatbare belasting vormt voor de omgeving en de verkeerssituatie in de Langestraat en de N253 onveilig is. Er bestaat volgens haar een verschil tussen het sterk onveiligheidsgevoel bij de gebruikers van de N253 en de objectieve onveiligheidsstatistieken. In de bestreden beslissing wordt volgens de verwerende partij dan ook op zorgvuldige en redelijke wijze geoordeeld dat de verkeershinder tot een aanvaardbaar niveau beperkt blijft. Verzoeker zou de toename van de verkeersbelasting in een verkeerde optiek plaatsen door te refereren naar de piekmomenten. De referentietoestand is evenwel de huidige toestand en die ondergaat volgens de verwerende partij geen significante wijzigingen door de uitbreiding van de exploitatie. Tevens wijst de verwerende partij nog op het feit dat de bijgebrachte foto's een verkeerd en vertekend beeld geven van de bestaande toestand en wordt niet aangetoond dat de overwegingen in de bestreden beslissing inzake de verkeersveiligheid onjuist zouden zijn. De gegeven motivering is volgens haar afdoende en niet kennelijk onredelijk.

Het beeld van verzoeker als zou de ontginning tot 132.000 m<sup>3</sup> gepaard gaan met een verzeenvoudiging van het aantal vrachtbewegingen, noemt

de verwerende partij ongenueanceerd, en zij stelt daar het MER en het MOBER tegenover, waarin wel een genuanceerd beeld zou gegeven worden, en waarmee in de bestreden beslissing rekening werd gehouden.

Wat ten slotte de adviezen tijdens de administratieve procedure aangaat, wijst de verwerende partij erop dat slechts drie van de tien adviezen negatief waren. Het advies van de afdeling Gebieden en Projecten van het departement Ruimte Vlaanderen was, in tegenstelling tot wat verzoeker beweert, niet negatief maar voorwaardelijk gunstig. Deze ongunstige adviezen werden volgens haar in de bestreden beslissing weerlegd. Met het oude advies van 26 februari 2010, dat enkel terloops wordt vermeld in het advies van 9 januari 2014, diende geen rekening te worden gehouden. Volgens de verwerende partij werd op elk van de door de beroepsindieners ingeroepen aspecten van de verkeershinder uitvoerig ingegaan, waarbij die aspecten besproken werden aan de hand van de objectieve informatie uit het mobiliteitsrapport, uit het MER, en het MOBER.

9. In de memorie van wederantwoord voegt verzoeker toe dat het door de tussenkomende partij naar voren geschoven MOBER onjuiste cijfers en gevolgtrekkingen bevat wat de actuele en te verwachten verkeershinder betreft. Voorts stelt hij vast dat dit MOBER niet beantwoordt aan de vereisten waaraan het zou moeten beantwoorden. Het is volgens hem onduidelijk welke methodiek bij de opstelling ervan werd gevolgd, en dit alles doet verzoeker besluiten dat de inhoud van het MOBER onjuist is en dat de cijfers niet betrouwbaar zijn en de resultaten niet representatief. De inhoud van het MOBER is lijnrecht in tegenspraak met de voortgangsrapporten. Het advies van de afdeling Gebieden en Projecten kan niet worden gerealiseerd, zodat dit advies wel degelijk als ongunstig moet worden beschouwd.

10. De tussenkomende partij stelt dat verzoeker, wat de beweerde schending van het gezag van gewijsde van de eerdere arresten van de Raad van State betreft, uitgaat van de verkeerde veronderstelling dat de verwerende partij na

het vernietigingsarrest enkel nog beschikte over een gebonden bevoegdheid om de beroepen tegen de milieuvergunning van 19 november 2009 ontvankelijk en gegrond te verklaren, en dus over te gaan tot de weigering van de milieuvergunning. Dit is volgens haar niet de draagwijdte van het schorsingsarrest nr. 228.882 van 23 oktober 2014. Hierin werd geoordeeld op basis van de elementen die de verwerende partij had aangehaald in het besluit van 7 mei 2014, maar dit sluit geenszins uit dat de overheid in het kader van een heroverweging opnieuw kan overgaan tot een zorgvuldige analyse van het dossier, waarbij mogelijk relevante elementen aan het licht worden gebracht door bijkomende adviezen of studies. Dit onderzoek kan enkel gebeuren door de overheid, niet door de rechter. Mede op basis van het gunstig advies van Mobiliteit en openbare werken van 15 juli 2015 werd in de bestreden beslissing een motivering opgenomen die volgens de tussenkomenende partij wel degelijk het gezag van gewijsde van het vernietigingsarrest van 7 mei 2015 respecteert.

De tussenkomenende partij ontkent dat de verwerende partij de “ongunstige beschrijvingen” van de N253 zou negeren. Zij stelt dat de verwerende partij zich zeer goed bewust is van de toestand van die weg, die voor verbetering vatbaar is, maar die op vandaag geen aanleiding geeft tot onaanvaardbare hinder.

Wat de beweerde schending van het gelijkheidsbeginsel betreft voert de tussenkomenende partij aan dat er geen veiligheidsprobleem bestaat, en dat in die omstandigheden het volgens haar bezwaarlijk kennelijk onredelijk kan worden gevonden dat de milieuvergunningverlenende overheid kiest voor het voortbestaan van de bedrijfsactiviteiten en het behoud van de daaraan verbonden tewerkstelling. Die beslissing valt volgens haar binnen de marges van het redelijkheidsbeginsel en het is in een rechtstaat nu eenmaal niet aan de rechter om dergelijke beleidsbeslissingen te nemen.

Aangaande de beperking van de verkeershinder tot een aanvaardbaar niveau stelt de verwerende partij volgens de tussenkomenende partij

wel degelijk vast dat de toestand niet optimaal is, maar dat er geen sprake is van een overbelasting of een objectief probleem van verkeersveiligheid.

De tussenkomen­de partij verwijst naar de discretionaire beoorde­lingsbevoegdheid die toeliet om in alle redelijkheid te beslissen dat de beperkte toename die het verkeer van de tussenkomen­de partij vertegenwoordigt op de belenden­de wegen, geen significant negatieve invloed heeft op de verzadigingsgraad en dus op de doorstroming, de verkeersafwikkeling en de verkeersleefbaarheid van de N253 en de Lange­straat.

Verzoeker gaat er volgens de tussenkomen­de partij onder meer aan voorbij dat de ramingen van de transpor­ten slechts een gemiddeld cijfer weergeven, waarbij rekening is gehouden met de totaliteit van de transpor­ten van en naar de groeve, dus ook met de transpor­ten voor aanvoer van gronden.

De beperking van de te ontgin­nen hoeveelheid zand tot 132.000 m<sup>3</sup> per jaar, in plaats van de aangevraagde hoeveelheid van 161.000 m<sup>3</sup> per jaar, houdt volgens de tussenkomen­de partij in dat het aantal toekomstige vrachtwagenritten van NV De Kock op basis van een raming gelijk zou blijven aan het aantal vrachtwagenritten in de huidige situatie, namelijk 96 vrachtwagens per dag of ongeveer tien vrachtwagens per uur. Zij is er in de eerste plaats op gericht om de ontginning te spreiden in de tijd, en dus te vermijden dat er al te grote concentraties aan vrachtwagenbewegingen zouden voorvallen.

Wat betreft verzoekers kritiek op het feit dat niet werd geantwoord op de zogenaamd “ongunstige” adviezen, stelt de tussenkomen­de partij kort samengevat dat het advies van Mobiliteit en openbare werken van 15 juli 2015 gunstig was, dat het advies van Ruimte Vlaanderen niet ongunstig maar voorwaardelijk gunstig was en dat op het ongunstig advies van de afdeling Milieuvergunningen van 29 juli 2015 onder meer werd geantwoord dat het MOBER als bijkomend stuk volgens de rechtspraak van de Raad van State toelaatbaar is, dat noch het milieuvergunningsdecreet, noch het besluit van de

Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning zich daar tegen verzetten, ook niet wanneer het gaat om bijkomende informatie na afloop van het openbaar onderzoek en dat er geoordeeld wordt dat dit MOBER geen aanpassing van de milieuvergunningsaanvraag inhoudt en alleen de analyse en de conclusies van het MER dat in openbaar onderzoek is geweest, bevestigt.

11. In haar laatste memorie herneemt de tussenkomen partij een “aanvullende nota” die zij in het bijzonder als reactie op een aanvullend onderzoek van de afdeling Milieuvergunningen van 29 juli 2015 heeft opgesteld, en waarvan zij stelt dat erin “op omstandige wijze (werd) aangetoond dat de verwijzing naar de arresten nrs. 230.747 en 213.333 door sommige adviesinstanties in het geheel niet pertinent is, omdat het aldaar ging om bijkomende studies die ingingen tegen de resultaten van een officieel en als dusdanig goedgekeurd MER”.

12. De verwerende partij stelt in haar laatste memorie dat het haar moet “worden toegelaten om na een zorgvuldig onderzoek ab ovo te besluiten dat de verkeershinder tot een aanvaardbaar niveau beperkt wordt, zonder als uitgangspunt aan te nemen dat een verbetering ten opzichte van een eerder in een arrest vastgestelde toestand moet worden aangetoond”.

### *Beoordeling*

13. Artikel 17, eerste lid, van het milieuvergunningsdecreet bepaalt onder meer dat de beslissing over de vergunningsaanvraag met redenen is omkleed.

Nu verzoekers kritiek onder meer inhoudt dat de bestreden beslissing niet motiveert waarom diverse ongunstige adviezen niet moeten worden gevolgd, maakt hij voldoende duidelijk hoe hij deze bepaling geschonden acht.

De exceptie van de verwerende partij is niet gegrond.

14. Uit de motiveringswet volgt dat de overheid in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dit op een afdoende wijze; het afdoende karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen.

Het zorgvuldigheidsbeginsel vereist dat het bestuur bij de feitenvinding slechts na een behoorlijk onderzoek van de zaak en met kennis van alle relevante gegevens een beslissing vermag te nemen, wat inhoudt dat het bestuur bij de besluitvorming met de meest recente en accurate gegevens rekening houdt.

Een schending van het redelijkheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur veronderstelt dat de overheid bij het nemen van haar beslissing kennelijk onredelijk heeft gehandeld, met andere woorden dat zij op evidente wijze een onjuist gebruik van haar beleidsvrijheid heeft gemaakt.

Uit de eerder gewezen arresten met betrekking tot de in het geding zijnde milieuvergunningaanvraag, blijkt dat de milieuvergunningverlening voor de inrichting van de tussenkomende partij problematisch is op het vlak van de verkeersafhandeling in de omgeving. Dit wordt duidelijk verwoord in de motivering van de reeds tussengekomen arresten, waarin wordt gewezen op het huidige karakter van de ontsluitingswegen en op het feit dat pas vanaf 2018 sprake zou kunnen zijn van een verbetering van de toestand van het bestaande wegennet rondom de inrichting. Opdat aldus op een afdoende gemotiveerde wijze kan worden overgegaan tot het toekennen van een milieuvergunning voor de betrokken inrichting zal moeten blijken dat enerzijds de bestaande toestand van de ontsluitingswegen is verbeterd, en anderzijds dat de te

verwachten vrachtwagenbewegingen van de inrichting geen hinder veroorzaken die de draagkracht van dit wegennet te boven gaat.

Uit de voorgaande arresten is gebleken, en ook thans blijkt nog steeds, dat nooit op afdoende wijze is aangetoond dat het wegennet waarvan sprake, extra vrachtverkeer aankan. Uit de huidige bestreden beslissing is evenmin af te leiden dat dit nu het geval is. Er wordt weliswaar stilgestaan bij de verkeerstoestand, doch hieruit kan niet worden afgeleid dat het wegennet, rekening houdend met de reële toestand, niet reeds het verzadigingspunt heeft bereikt, indien het dit al niet heeft overschreden. Er wordt niet verduidelijkt waarin de huidige toestand van het wegennet verschilt van deze die in de voorgaande arresten werd in overweging genomen. Nergens is sprake van maatregelen op het vlak van de verkeersdoorstroming in Neerijse, wat nochtans een knelpunt is, zoals is gebleken in voorgaande procedures.

Verzoeker verwijst naar de negatieve adviezen die werden verstrekt naar aanleiding van de herneming van de procedure na de voorgaande vernietiging. Het valt te dezen op dat het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Milieuvergunningen, duidelijk te kennen geeft dat, luidens zijn eerste advies, een doorgedreven mobiliteitsonderzoek had moeten plaatsvinden voordat de aanvraag werd ingediend en er niet kan worden geconcludeerd dat het risico op mobiliteitshinder tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt. Naar aanleiding van de indiening van het MOBER werd een aanvullend advies gegeven, dat zo mogelijk nog negatiever was ten aanzien van de vergunningverlening. Enerzijds wordt erop gewezen dat dit MOBER niet het voorwerp heeft uitgemaakt van een goedkeuring door de dienst Milieueffectrapportering en anderzijds werd dit MOBER niet onderworpen aan een openbaar onderzoek. Met verwijzing naar de arresten nrs. 230.747 en 213.339 van de Raad van State wordt dan ook een bijkomend negatief advies gegeven. In de bestreden beslissing wordt expliciet opgenomen dat voor het MOBER geen “fiat” werd gegeven door de dienst Milieueffectrapportering en dat het een officieus initiatief van de exploitanten is “om er uit te geraken”. Het MOBER zou echter nog steeds de conclusies van het

MER bevestigen. In de bestreden beslissing wordt voorts aangegeven dat de huidige en feitelijke toestand van de ontsluitingswegen niet ideaal is wat betreft de verkeersveilige inrichting, dat de wijziging van de verkeersleefbaarheid als niet significant wordt beoordeeld en dat dit niet betekent dat de feitelijke verkeersleefbaarheid op de ontsluitingswegen ideaal is. Het MOBER besluit hoedanook dat geen negatieve effecten te verwachten zijn door de exploitatie van de zandgroeve. De herinrichting van de N253 zal evenwel alleen maar positieve effecten hebben. Besloten wordt dat de verkeersbewegingen van de zandgroeve geen ontoelaatbare belasting van de omgeving zullen vormen en de verkeershinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt.

Met betrekking tot de gehanteerde cijfers inzake ontginning en de bijbehorende vrachtwagentransporten doen zich eveneens inconsequenties voor bij de gebruikte cijfers, zoals verzoeker aantoont in het verzoekschrift. Aldus kan niet worden ingezien op welke wijze de huidige reële verkeerstoestand leefbaarder is geworden in vergelijking met de situatie die aanleiding heeft gegeven tot de voorgaande arresten. Het standpunt van verzoeker dat het gezag van gewijsde van deze arresten hierdoor werd geschonden kan worden bijgetreden. Dit geldt tevens voor de geschonden geachte algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Daarnaast dient eveneens te worden gewezen op arrest nr. 234.863 van 26 mei 2016 dat de Raad van State heeft gevelde in het verzoek tot schorsing dat door andere omwonenden tegen dezelfde bestreden beslissing werd ingesteld. Hierin werd een vergelijkbaar middel als volgt beoordeeld:

“11. In het arrest van de Raad van State nr. 228.882 van 23 oktober 2014, wordt geoordeeld dat uit de gemaakte overwegingen blijkt dat de verkeerssituatie nog zeker tot 2018 problematisch lijkt te zijn en dat op deze basis het verlenen van een milieuvergunning op het eerste gezicht niet in redelijkheid verantwoord is. Na dit arrest dat de schorsing van de bestreden beslissing beval, werd geen voortzetting van de procedure gevraagd door de verwerende of tussenkomende partij. Deze gerechtelijke beslissing heeft dus een definitief karakter.

Uit dit arrest blijkt duidelijk dat de verlening van de milieuvergunning voor de inrichting van de tussenkomende partij problematisch is op het vlak van de verkeerssituatie in de omgeving. Met name wordt gewezen op het huidige

karakter van de ontsluitingswegen, als op het feit dat pas vanaf het jaar 2018 sprake zou kunnen zijn van een verbetering van de toestand van het bestaande wegennet rondom de inrichting. Opdat aldus op een afdoende gemotiveerde wijze kan worden overgegaan tot het nemen van een beslissing houdende milieuvergunning voor de betrokken inrichting zal moeten blijken dat enerzijds de bestaande toestand van de ontsluitingswegen is verbeterd, en dat anderzijds de te verwachten vrachtwagenbewegingen van de inrichting geen hinder veroorzaken die de draagkracht van dit wegennet te boven gaat.

De Raad van State was van oordeel dat niet op afdoende wijze werd aangetoond dat het wegennet waarvan sprake, extra vrachtverkeer aankan. Uit de thans bestreden beslissing is evenmin af te leiden dat dit nu wel het geval is. Er wordt weliswaar stilgestaan bij de verkeerstoestand, doch hieruit kan niet worden afgeleid dat het wegennet, rekening houdend met de reële toestand, niet reeds het verzadigingspunt heeft bereikt, indien het dit al niet heeft overschreden. Er wordt niet verduidelijkt waarin de huidige toestand van het wegennet verschilt van deze die in de voorgaande arresten in overweging werd genomen. Nergens is sprake van maatregelen op het vlak van de verkeersdoorstroming in Neerijse, wat nochtans een knelpunt is, zoals is gebleken in voorgaande procedures.

De verzoekers verwijzen naar de geformuleerde negatieve adviezen die werden verstrekt naar aanleiding van de herneming van de procedure na de voorgaande vernietiging. Het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Milieuvergunningen, geeft duidelijk te kennen dat, luidens haar eerste advies, een doorgedreven mobiliteitsonderzoek had moeten plaatsvinden voordat de aanvraag werd ingediend en dat er niet kan worden geconcludeerd dat het risico op mobiliteitshinder tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt. Naar aanleiding van de indiening van het MOBER, waarvan sprake in de bestreden beslissing, werd een aanvullend advies gegeven, dat nog kritischer was ten aanzien van de vergunningverlening. Enerzijds wordt erop gewezen dat dit MOBER niet het voorwerp heeft uitgemaakt van een goedkeuring door de dienst MER en anderzijds werd dit MOBER niet onderworpen aan een openbaar onderzoek. Met verwijzing naar de arresten nrs. 230.747 en 213.339 van de Raad van State wordt dan ook een bijkomend negatief advies gegeven. In de bestreden beslissing wordt expliciet opgenomen dat het MOBER niet werd gefiatteerd door de dienst MER en dat het een officieus initiatief van de exploitanten is 'om er uit te geraken'. Het MOBER zou echter nog steeds de conclusies van het MER bevestigen. In de bestreden beslissing kan voorts worden gelezen dat de huidige en feitelijke toestand van de ontsluitingswegen niet ideaal is wat betreft de verkeersveilige inrichting, dat de wijziging van de verkeersleefbaarheid als niet significant wordt beoordeeld en dat dit niet betekent dat de feitelijke verkeersleefbaarheid op de ontsluitingswegen ideaal is. Het MOBER besluit dat geen negatieve effecten te verwachten zijn door de exploitatie van de zandgroeve. De herinrichting van de N253 zal alleen maar positieve effecten hebben. Besloten wordt dat de verkeersbewegingen van de zandgroeve geen ontoelaatbare belasting van de omgeving zullen vormen en de verkeershinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt.

Aldus kan niet worden ingezien op welke wijze de huidige reële verkeerstoestand leefbaarder is geworden in vergelijking met de situatie die

aanleiding heeft gegeven tot de voorgaande arresten. Het standpunt van de verzoekers, dat het gezag van gewijsde van deze arresten hierdoor werd geschonden dient te worden bijgetreden. Dit geldt tevens voor de geschonden geachte algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De uitgebreide, zelfs oeverloze, maar niet pertinente motivering waarmee de verwerende partij in haar besluit de verkeersproblematiek onder het zand tracht te verbergen, kan daaraan niet verhelpen.

Het eerste middel is ernstig”.

Het eerste middel is gegrond.

## *VII. Substitutie*

### *Standpunt van verzoeker*

15. Nadat verzoeker heeft gewezen op een aantal negatieve adviezen aangaande de vergunningverlening, merkt hij op dat de verwerende partij “ingevolge deze actuele, onveilige realiteit de facto niet langer over een discretionaire, doch wel over een gebonden bevoegdheid” beschikt. Hij verzoekt de Raad om toepassing te maken van zijn substitutiebevoegdheid op grond van artikel 36, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

16. De verwerende partij stelt in haar memorie van antwoord dat: “de bevoegdheid van de verwerende partij is en blijft in casu discretionair van aard. Artikel 36, § 1, tweede lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State is niet van toepassing. Het verzoek tot substitutie dient te worden afgewezen”.

17. In haar laatste memorie betwist de tussenkomende partij “uitdrukkelijk de grondwettigheid van de substitutiemogelijkheid voorzien in de Procedurewet Raad van State”.

### *Beoordeling*

18. Artikel 36, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State luidt als volgt:

“Wanneer de nieuw te nemen beslissing het gevolg is van een gebonden bevoegdheid van de verwerende partij, treedt het arrest in de plaats van die beslissing”.

Uit deze wetsbepaling blijkt dat, voor de toepassing ervan, sprake dient te zijn van een gebonden bevoegdheid. Te dezen is de struikelsteen voor de bestreden beslissing de actuele verkeerssituatie op de ontsluitingswegen van de betrokken inrichting. Hoewel niet kan worden ontkend dat de marges van de discretionaire beoordelingsbevoegdheid waarover de verwerende partij beschikt, zijn verkleind, wil de Raad van State niet uitsluiten dat intussen toch reeds wijzigingen in deze toestand van de ontsluitingswegen optreden of opgetreden zijn. Er is te dezen dan ook geen sprake van een gebonden bevoegdheid in de zin van artikel 36, § 1, RvS-wet, zodat geen beroep kan worden gedaan op deze bepaling.

De prejudiciële vragen die de tussenkomen partij in ondergeschikte orde aanbrengt om aan het Grondwettelijk Hof te stellen, dienen dus niet te worden gesteld.

#### *VIII. Verzoek om verduidelijking*

##### *Standpunt van verzoeker*

19. Verzoeker vraagt dat de Raad van State aan de verwerende partij zou verduidelijken “(dat) deze schorsing tot gevolg heeft dat de exploitatie van de zandgroeve moet worden stilgelegd, omwille van het feit dat de exploitant alsdan niet langer over een geldende milieuvergunning beschikt”.

In zijn laatste memorie verzoekt hij om nog een aantal bijkomende punten van “verduidelijking”.

20. De verwerende partij stelt dat deze vraag niet moet worden ingewilligd. Zij heeft een, wat zij zelf noemt, “perfect overzicht” gegeven van de feiten en heeft een, opnieuw wat zij zelf noemt, “perfect begrip” van het recht. Zij heeft, naar eigen zeggen, geen nood aan enige verdere verduidelijking.

21. De tussenkomende partij voert volgend betoog:

“38. Verzoekers trachten onder het mom van een vraag tot verduidelijking het debat te voeren over de rechtsgevolgen die een schorsing van de bestreden beslissing zou hebben ten aanzien van de in eerste aanleg door de Deputatie Vlaams-Brabant verleende vergunning van 19 november 2009.

39. Uw Raad heeft naar aanleiding van de vorige procedure terecht vastgesteld dat zij niet bevoegd is om kennis te nemen van een beslissing die in eerste administratieve aanleg werd verleend.

Op grond van het Milieuvergunningsdecreet staat tegen de beslissing van de deputatie over een klasse I milieuvergunningsaanvraag een administratief beroep open bij de Minister van Leefmilieu. Uit het bestaan van dergelijke mogelijkheid tot administratief beroep vloeit ipso facto voort dat de beslissing van de deputatie niet rechtstreeks bestreden kan worden bij Uw Raad.

40. Uw Raad kan evenmin op onrechtstreekse wijze (onder het mom van een vraag tot verduidelijking) uitspraak doen over de geldigheid/uitvoerbaarheid van de vergunning van 19 november 2009 na een eventuele vernietiging van de bestreden beslissing. Dit is immers een debat over het al dan niet bestaan van subjectieve rechten, dat thuishoort voor de hoven en rechtbanken. In het kader van de procedure in kort geding die partijen gevoerd hebben, was alvast de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Leuven van oordeel dat de exploitatie mocht verdergezet worden [...]. Verzoeker heeft geen beroep ingesteld tegen deze beschikking.

41. Terzijde dient vastgesteld dat tussenkomende partij in afwachting van een nieuwe beslissing wel degelijk het recht heeft om haar exploitatie verder te zetten op grond van de milieuvergunning die haar in eerste administratieve aanleg werd verleend door de Deputatie Vlaams-Brabant op 19 november 2009.

Voormeld besluit van 19 november 2009 hield voor tussenkomende partij de toelating in om, onder voorwaarden, over te gaan tot de exploitatie van de zandgroeve.

Overeenkomstig art. 23 §2 van het Milieuvergunningsdecreet kan tegen dergelijke vergunning een beroep worden ingediend bij de Vlaamse regering, die vervolgens uitspraak dient te doen binnen een (orde)termijn van 5 maanden na ontvangst van het beroepschrift. Het beroep bij de Minister heeft devolutieve werking, hetgeen inhoudt dat het dossier na indiening van het beroep aanhangig wordt gemaakt bij de Minister die een nieuwe vergunningsbeslissing dient te nemen.

Artikel 24 §3 van het Milieuvergunningsdecreet bepaalt verder:

‘Het beroep bedoeld in artikel 23 schorst de beslissing niet tenzij het wordt ingediend door de gouverneur, het college van burgemeester en schepenen of de

leidend ambtenaar van een adviesverlenend overheidsorgaan of bij afwezigheid diens gemachtigde.'

Bij art. 14 van het Decreet van 19 mei 2006 (BS 20 juni 2006) werd aan deze bepaling een tweede lid toegevoegd, dat luidt:

'Wanneer het beroep wordt ingediend door de gouverneur, het college van burgemeester en schepenen of de leidend ambtenaar van een adviesverlenend overheidsorgaan of bij afwezigheid diens gemachtigde, wordt de beslissing, vanaf de bekendmaking van de ontvankelijkheidsverklaring van het beroep aan de exploitant, geschorst gedurende een termijn van maximaal 150 kalenderdagen.'

In de memorie van toelichting werd deze toevoeging als volgt geduid (Parl. St. VI. Parl. 2005-2006, 745/1, p. 8-9):

'Artikel 23 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning bepaalt dat tegen elke beslissing over vergunningsaanvragen in eerste aanleg, genomen door het college van burgemeester en schepenen respectievelijk door de bestendige deputatie van de provincieraad, beroep kan worden ingediend.

Artikel 24, §3, van het hetzelfde decreet regelt de schorsende werking van beroepen die worden ingediend tegen beslissingen over milieuvergunningsaanvragen in eerste aanleg. Daarbij is voorzien dat de beslissing (enkel) wordt geschorst wanneer het beroep wordt ingediend door de gouverneur, het college van burgemeester en schepenen of de adviesverlenende overheidsorganen.

Uit de inmiddels jarenlange ervaring met de toepassing van deze bepalingen is gebleken dat deze bepalingen soms leiden tot juridisch onontwarbare situaties met totale rechtsonzekerheid tot gevolg. Het betreft vooral de situaties die ontstaan door schorsing en/of vernietiging door de Raad van State van uitspraken over beroepen tegen beslissingen in eerste aanleg.

De vraag stelt zich dan immers in welke mate en op welke wijze de beslissing in eerste aanleg, die voorwerp heeft uitgemaakt van een schorsend beroep, al of niet opnieuw uitvoerbaar wordt in afwachting van een nieuwe uitspraak over het beroep. Ter illustratie: volgens sommige juristen herleeft de beslissing in eerste aanleg met inbegrip van de schorsende werking van het schorsende beroep; volgens andere juristen herleeft de beslissing in eerste aanleg zonder de schorsende werking van het schorsende beroep.

Onderhavig ontwerpdecreet beoogt de mogelijkheid tot ontstaan van rechtsonzekere situaties bij de toepassing van de bepalingen van artikel 24, §3, van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning uit te sluiten, door het schorsend karakter van deze beroepen in de tijd te beperken tot maximaal 150 kalenderdagen, zijnde de niet-verlengde beroepstermijn voor inrichtingen van de eerste klasse of de verlengde beroepstermijn voor inrichtingen van de tweede klasse.

Deze termijn gaat in bij de bekendmaking van de ontvankelijkheidsverklaring van het beroep aan de exploitant, zijnde meer concreet de dag van de ontvangst van de ontvankelijkheidsverklaring van het beroep door de exploitant. De schorsende werking van het beroep gaat in ieder geval nooit verder dan de dag dat de beslissing in beroep wordt genomen.

Het is dus ook niet de bedoeling dat, tengevolge van een schorsing of vernietiging van de beroepsbeslissing door de Raad van State, de schorsende werking van het administratief beroep zou herleven en het voorlopig exploiteren op grond van de in eerste aanleg verkregen vergunning zou verhinderd worden.' [...]

Het is dus - om evidente redenen van bedrijfszekerheid en economische en sociale belangen die op het spel staan - de uitdrukkelijk keuze van de decreetgever geweest om slechts in bepaalde gevallen een schorsende werking toe te kennen aan de administratieve beroepen inzake milieuvergunningen, en bovendien de schorsende werking van deze beroepen in elk geval in de tijd te beperken.

Voor zover een beroep geen schorsende werking heeft, of in de mate de schorsende werking van rechtswege ten einde is gekomen (na afloop van de normale, niet-bindende behandelingstermijn voor het beroep), mag de exploitatie van het bedrijf opgestart worden op grond van de milieuvergunning die in eerste aanleg werd verleend.

Dit effect speelt evenzeer wanneer de beroepsbeslissing, om welke reden dan ook, ophoudt te bestaan. Zo werd in de vroegere rechtspraak en rechtsleer aanvaard dat de in eerste aanleg afgeleverde milieuvergunning herleeft wanneer de beroepsbeslissing wordt vernietigd door de Raad van State [...]

Door de Raad van State werd desbetreffend reeds duidelijk geoordeeld 'dat het evenmin nodig is in te gaan op de vraag van de tussenkomen partij om over te gaan tot een belangenafweging met betrekking tot de gevolgen van een schorsing op de werkgelegenheid, nu die partij - zoals hierboven omschreven - zelf stelt dat zij, ingeval van schorsing wordt teruggeplaatst in de status quo ante, te weten die van de door de bestendige deputatie verleende vergunning'

In de rechtsleer wordt deze rechtspraak van de Raad van State dan ook duidelijk aangenomen als een bevestiging van het gegeven dat een beslissing in eerste administratieve aanleg herleeft na een schorsingsarrest [...].

Bijkomend kan nog worden gewezen op het volgende. In drie arresten was de Raad van State van oordeel dat het verzoek om 'voor zover nodig' de beslissing in eerste aanleg te schorsen, niet onderzocht mocht worden, aangezien het bestuurlijk beroep een devolutieve werking heeft.

[...]

De Raad van State had reeds aangegeven in deze arresten : 'dat immers het ingevalge het devolutief karakter van het administratief beroep de beslissing van de Vlaamse Minister volledig in de plaats is gekomen van die van de bestendige deputatie, waardoor laatstgenoemde beslissing niet langer rechtsgevolgen resorteert'

Bijkomend kan worden verwezen naar het arrest van de Raad van State van 12 november 1992 inzake NV Syndicaat Machiensteen (nr. 41.055) waarin de Raad overwoog dat:

'dat vergeefs zou worden opgeworpen dat bij enkele schorsing van het betrokken ministerieel besluit aan het bevel tot stopzetting (in eerste aanleg) uitvoering kan worden gegeven, aangezien het daarentegen ingediende beroep (...) geen schorsende werking heeft; dat immers de schorsing van het bestreden ministerieel besluit niet raakt aan het bestaan van dit besluit dat in de plaats is gekomen van het bevel tot stopzetting'.

In het arrest De Koninck oordeelde de Raad van State dat de beslissing in eerste aanleg herleeft na de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing in beroep. In het arrest wordt aangegeven dat de verwerende partij aangegeven had dat de verzoekende partij ondermeer geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel heeft omdat de eventuele schorsing van de weigering in beroep aan verzoekster niet het recht geeft de geplande inrichting te exploiteren en derhalve door de schorsing van de tenuitvoerlegging van het nadeel niet vermeden zal kunnen worden. De Raad overweegt daarop woordelijk 'dat de schorsing van de bestreden beslissing, in tegenstelling tot wat de verwerende partij beweert, het vergunningsbesluit van de bestendige deputatie opnieuw uitvoerbaar maakt' (R.v.St. nr. 38.506, 12 januari 1992 inzake De Koninck).

De Raad oordeelde aldus onweerlegbaar dat de beslissing in eerste aanleg opnieuw alle rechtsgevolgen krijgt na de schorsing van tenuitvoerlegging van de beslissing in beroep.

42. Eén en ander is overigens een normale toepassing van de regels in verband met de devolutieve werking van een administratief beroep.

Volgens de klassieke leer van het administratief recht, stelt de hogere overheid zich in de plaats van de lagere overheid, wanneer de eerstgenoemde een zaak in beroep beoordeelt. Zij beoordeelt opportuniteit en legaliteit [...]. Met haar beoordelingsberoepsbeslissing slorpt zij als het ware de eerste beslissing op. De eerste beslissing verdwijnt uit de rechtsorde.

Het feit dat een beslissing die in bestuurlijk beroep genomen is, uit verschillende bestanddelen bestaat, levert het belangrijkste argument om te stellen dat, na de vernietiging/schorsing van een dergelijke beslissing, het besluit dat in eerste administratieve aanleg genomen was, opnieuw alle rechtsgevolgen krijgt, samen met het ertegen ingestelde beroep. Een beslissing in beroep omvat, in de onderstelling dat het beroep op ontvankelijke wijze is ingesteld, expliciet of impliciet drie componenten [...]. Ten eerste is er de ontvankelijkheidsverklaring van het beroep. Ten tweede omvat de beslissing de opheffing van het besluit dat in eerste bestuurlijke aanleg genomen werd. Ten derde is er de eigenlijke beslissing in beroep zelf (de weigering, de toekenning of de wijziging van de milieuvergunning).

Wanneer de Raad overgaat tot de vernietiging of de schorsing van tenuitvoerlegging van een bestreden besluit, schorst hij zowel de ontvankelijkheidsverklaring, de opheffing van het eerste besluit, als de eigenlijke beslissing in beroep.

Indien de beslissing tot opheffing niet meer ten uitvoer gelegd kan worden, is de 'opslorping' van de eerste beslissing bevroren en krijgt het eerste besluit daardoor opnieuw alle rechtsgevolgen. Immers, de beslissing waardoor het eerste besluit uit de rechtsorde verdwenen was, kan niet langer ten uitvoer gelegd worden, heeft zelf niet langer rechtsgevolgen en mag op generlei wijze een impact hebben op de rechtsordening [...].

43. Hieruit volgt dan ook dat de NV E. DE KOCK ingevolge de vernietiging van de beroepsbeslissing van de Minister (ex impossibile) steeds kan terugvallen op de verleende milieuvergunning door de Deputatie op 19 november 2009 en zij op basis van deze vergunning haar exploitatie onverhinderd kan verder zetten. Dit uiteraard in afwachting van een definitieve

beslissing van de Minister, t.t.z. een definitieve weigeringsbeslissing of een vergunningsbeslissing die de wettigheidstoets doorstaat.

44. In het arrest van Uw Raad van 14 november 2013 werd dus geen uitspraak gedaan over de vraag of tussenkomende partij voorlopig - in afwachting van de nieuwe beslissing van de Minister - verder kan blijven exploiteren op grond van de in eerste aanleg door de Deputatie Vlaams-Brabant afgeleverde milieuvergunning. Het antwoord op die vraag is slechts te geven aan de hand van de regels van het Milieuvergunningsdecreet. Daarover werd hierboven toegelicht dat het de uitdrukkelijke keuze is geweest van de decreetgever om de ‘schorsende werking’ van de beroepen in de tijd te beperken, met als logisch gevolg dus dat na afloop van de ‘schorsingsperiode’ mag geëxploiteerd worden op grond van de in eerste aanleg afgeleverde milieuvergunning.

Verwerende partij beschikt dan ook niet over enige beleidsvrijheid om al dan niet over te gaan tot stillegging van de exploitatie van tussenkomende partij, aangezien tussenkomende partij een subjectief recht op exploitatie heeft dat zijn grondslag vindt in art. 24 §3 tweede lid Milieuvergunningsdecreet (beperking in de tijd van de schorsende werking van het administratief beroep) en in art. 39 §3 Vlarem I (mogelijkheid van verderzetting van de exploitatie in afwachting van de definitieve vergunningsbeslissing). Uiteraard in de aanname dat de vigerende wetgeving wordt gerespecteerd (hetgeen het geval is) en dat de voorwaarden van de door de Deputatie Vlaams-Brabant verleende milieuvergunning van 19 november 2009 worden geëerbiedigd (hetgeen ook het geval is), mag tussenkomende partij haar exploitatie verderzetten. De bevoegdheden van het bestuur en de handhavingsdiensten zijn, op dit punt, gebonden.

Gelet op de omstandigheid dat de vraag naar het recht op exploitatie in hoofde van de aanvrager/vergunninghouder op grond van voormelde bepalingen een subjectief recht is, heeft de Raad van State geen rechtsmacht over deze kwestie. De rechtsmacht van de Raad van State strekt zich immers enkel uit tot het ‘objectief contentieux’, waarbij geoordeeld wordt over de wettigheid van eenzijdige handelingen van administratieve overheden binnen het kader van hun discretionaire bevoegdheden. De Raad van State heeft geen rechtsmacht over handelingen die administratieve overheden stellen in het kader van hun gebonden bevoegdheden [...].

45. Daarenboven dient er in dit dossier ook rekening mee gehouden te worden dat de aanvraag tevens de hernieuwing inhoudt van de lopende ARAB-vergunning, naast de uitbreiding van de exploitatie en de toevoeging van nieuwe percelen.

De ARAB-vergunning van 4 september 1980 voor de exploitatie van de groeve Poels zou conform het toenmalige art. 44 MVD vervallen per 1 september 2011, zodat overeenkomstig voormelde bepaling de hernieuwing van de lopende vergunning kon gevraagd worden. Aangezien tijdig een hernieuwing van de lopende vergunning gevraagd werd, mag de exploitatie verdergezet worden tot wanneer over de aanvraag een definitieve beslissing genomen werd (art. 39 §3 Vlarem I). Een stillegging is dus niet aan de orde zolang de milieuvergunningsaanvraag van tussenkomende partij in behandeling is”.

### *Beoordeling*

22. De verwerende partij, die naar eigen zeggen een “perfect begrip van het recht” heeft, zal weten dat de beslissing die wordt genomen na een georganiseerd bestuurlijk beroep, ten gevolge van de devolutieve werking van dat beroep, in de plaats komt van de in eerste aanleg genomen beslissing. Deze laatste verdwijnt dan ook uit het rechtsverkeer, heeft geen rechtsgevolgen meer en wordt geacht nooit te hebben bestaan.

Om het rechtsbegrip van de verwerende partij - en ook van de tussenkomenende partij - nog te verfijnen, kan worden in herinnering gebracht dat de nietigverklaring door de Raad van State van de na bestuurlijk beroep verleende milieuvergunning de in eerste aanleg gewezen vergunningsbeslissing niet doet herleven.

In de zaak met rolnummer 213.267, die op dezelfde rechtsdag als huidige zaak werd vastgesteld, verklaart de advocaat van de verwerende partij ter terechtzitting dat het standpunt van het Vlaamse Gewest terzake is gewijzigd en dat op 5 oktober 2016 bevel werd gegeven om de exploitatie stop te zetten.

Voor het overige zal de verwerende partij, die de feiten en het recht goed beweert te kennen zonder enige moeite uit de diverse in de zaak gewezen arresten kunnen afleiden op welke wijze zij rechtsherstel zal moeten verschaffen.

### *IX. Verzoek tot bevel en dwangsom*

#### *Standpunt van verzoeker*

23. Verzoeker vraagt het eventueel tussen te komen vernietigingsarrest te koppelen aan het bevel dat de minister zich ten laatste binnen de door artikel 23bis van het milieuvergunningsdecreet bepaalde ordetermin van

vijf maanden uitspreekt.

Om te vermijden dat de verwerende partij dit bevel niet nakomt, verzoekt hij een dwangsom op te leggen.

### *Beoordeling*

24. Het vernietigingsarrest houdt in dat de verwerende partij opnieuw uitspraak moet doen over het bestuurlijk beroep dat verzoeker heeft ingesteld tegen de in eerste aanleg toegekende milieuvergunning. Aangezien de verwerende partij dit bestuurlijk beroep reeds meerdere malen heeft onderzocht, beveelt de Raad van State dat de verwerende partij, na de kennisgeving van het vernietigingsarrest, binnen een dwingende termijn van vijf maanden een nieuwe beslissing neemt over het bestuurlijk beroep van verzoeker. Vermits op dit ogenblik echter niet zonder meer kan worden aangenomen dat de verwerende partij dit bevel niet zal nakomen, wordt het verzoek tot het opleggen van een dwangsom afgewezen.

### *X. Rechtsplegingsvergoeding*

#### *Standpunt van verzoeker*

25. Verzoeker vraagt de kosten van het geding, waaronder een rechtsplegingsvergoeding van 1.680 euro, ten laste van de verwerende partij te leggen. Hij acht het maximale bedrag verantwoord wegens “de complexiteit van de zaak” en de “kennelijk onredelijke aard van de situatie”.

Voor het eerste element wijst hij erop dat “het ministerieel besluit van de verwerende partij” reeds eenmaal werd geschorst, en tot driemaal toe werd vernietigd, dat hij zich met het voorliggend beroep voor de vierde maal tot de Raad van State moet richten, en dat de manifeste onwettigheid van het tweede ministerieel besluit van de verwerende partij heeft geleid tot de toepassing van de verkorte procedure wegens schending van het gezag van gewijsde van het

vernietigingsarrest nummer 221.463 van 22 november 2012. Hij stelt dat de procedurale complexiteit van de zaak ontegensprekelijk in de hand wordt gewerkt door het eigen gedrag van de verwerende partij, die voor de vierde keer op rij een onwettig besluit heeft genomen waarmee het gezag van gewijsde andermaal wordt miskend.

Voor de beweerde “kennelijk onredelijke aard van de situatie” argumenteert verzoeker dat de verwerende partij de exploitant geen strobreed in de weg legt en hem integendeel de exploitatie ongestoord laat verder zetten, ondanks de uitdrukkelijke overweging van de Raad van State dat de provinciale milieuvergunning niet opnieuw rechtskracht verkrijgt door de vernietiging van de ministeriële milieuvergunning in hoger beroep. Hij zegt machteloos te staan ten opzichte van het feit dat het gezag van gewijsde van de arresten van de Raad van State wordt miskend en wijt de onredelijke aard van de situatie enkel “aan de attitude van de verwerende partij, die volstrekt onaanvaardbaar is”.

### *Beoordeling*

26. De lange historiek van de problematiek rond de milieuvergunning toont op zich niet de “procedurale complexiteit” aan die verzoeker aanvoert.

Aangezien de rechtsplegingsvergoeding ertoe strekt forfaitair tegemoet te komen in de kosten en honoraria van de advocaat in de procedure voor de Raad van State en dus geen sanctionerend karakter heeft, kan binnen het raam van dit criterium geen rekening worden gehouden met de “attitude” van de verwerende partij in de fase van de voorafgaande administratieve procedure.

Er zijn dus geen bijzondere redenen voorhanden die ertoe nopen het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding te verhogen.

Bijgevolg kan aan verzoeker het basisbedrag van 840 euro worden toegekend (700 euro, verhoogd met 20 % ingevolge het instellen van de

vordering tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid).

## **BESLISSING**

**1. De Raad van State vernietigt het besluit van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw van 15 oktober 2015 waarbij de beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant van 19 november 2009, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de NV E. De Kock voor het verder uitbaten en veranderen van een zandgroeve, gelegen aan de Ganzemanstraat te Neerijse, gedeeltelijk gegrond worden verklaard en de beroepen beslissing wordt gewijzigd.**

**2. De Raad van State beveelt de verwerende partij om binnen een termijn van vijf maanden na de kennisgeving van dit vernietigingsarrest een nieuwe beslissing te nemen over de beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant van 19 november 2009, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de NV E. De Kock voor het verder uitbaten en veranderen van een zandgroeve, gelegen aan de Ganzemanstraat te Neerijse.**

**3. De Raad van State verwerpt het verzoek tot het opleggen van een dwangsom.**

**4. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.**

**5. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 400 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 840 euro, verschuldigd aan verzoeker.**

**De tussenkommende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 150 euro.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van acht december tweeduizend zestien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

|                 |                  |
|-----------------|------------------|
| Eric Brewaeys,  | kamervoorzitter, |
| Carlo Adams,    | staatsraad,      |
| Pierre Lefranc, | staatsraad,      |
| bijgestaan door |                  |
| Bart Tettelin,  | griffier.        |

**De griffier**

**De voorzitter**

**Bart Tettelin**

**Eric Brewaeys**